

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СПОРТУ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступниця директора з навчальної роботи

Світлана ПАРХОМЕЦЬ

«29» серпня 2025 року

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ ТА ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

1. Основні характеристики	
Назва освітнього компонента	Вступ до спеціальності та історія фізичної культури
Спеціальність	A7 Фізична культура і спорт
Галузь знань	A Освіта
Освітньо-професійна програма	Фізична культура і спорт
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Рік підготовки	1
Семестр	1
Форма навчання	Денна
Статус освітнього компонента	Обов'язковий, що формує спеціальні компоненти
Обсяг	кредити – 3 загальний обсяг годин – 90 годин аудиторної роботи – 54, з них: лекцій – 30, семінарських занять – 24, годин самостійної роботи – 36, годин консультації – 1,8
Контрольні заходи	Семінарські заняття, тестування, письмові роботи, модульний контроль, іспит.
Мова викладання	українська
Розміщення освітнього компонента	https://dfks.com.ua/
2. Кадрове забезпечення	

Циклова комісія, що забезпечує викладання	професійної та практичної підготовки
Викладач	Олена МІТЯНІНА
Електронна пошта (чи персональний сайт) викладача	klavdiapolis@gmail.com
3. Мета та предметні результати навчання	
Мета освітнього компонента	Є створення системних знань про фізичну культуру як суспільне явище та галузь професійної діяльності, історичні складові формування системи фізкультурно-спортивного руху в Україні та світі, професійну діяльність фахівця з фізичної культури і спорту, його підготовки в умовах закладу фахової передвищої освіти.
Компетентності	ЗК2 Здатність до розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК3 Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово. ЗК5 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних та комунікаційних технологій в практичній діяльності ЗК7 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК9 Здатність визначати роль фізичного виховання і спорту для формування здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я людини. СК1 Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості. СК7 Здатність до організації навчального процесу з фізичного виховання і спортивного тренування у відповідності з вимогами законодавства в галузі освіти, фізичного виховання і спорту, програмами та нормативними документами в галузі освіти, фізичного виховання і спорту. СК14 Здатність до формування мотивації у фізичному самовдосконаленні.
Програмні результати за ОПП	РН1 Аналізувати особливості розвитку сфери фізичної культури і спорту для удосконалення процесу фізичного розвитку людини. РН2 Аналізувати специфіку розвитку фізкультурно-спортивного руху на національному рівні. РН3 Спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією, дотримуватися етики ділового спілкування. РН6 Застосовувати академічні знання та практичні навички в організації самостійної роботи та саморозвитку. РН21 Використовувати нормативно-правові акти, що регламентують професійну діяльність у галузі фізичної культури і спорту.

Результати навчання за освітнім компонентом	Знати	- значимість вивчення курсу «Вступ до спеціальності та історія фізичної культури»; - місце ФК в загальноосвітній культурі людства; - галузеву термінологію у сфері фізичної культури і спорту; - історію зародження та розвитку спорту; - програмно-нормативні засади розвитку галузі ФК; - структуру, взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України; - фахові спеціальності, спеціалізації і посади фахівців у галузі фізичної культури і спорту; - освітньо-кваліфікаційні рівні та структуру підготовки фахівців фізичної культури; - професійні характеристики фахівців фізичної культури; - рівні ступеневої освіти України; - організацію навчального процесу у закладах фахової передвищої освіти; - причини зародження та розвитку фізичної культури та спорту в Україні, країнах світу; - всесвітню історію фізичної культури і спорту та історію міжнародного спортивного руху.
	Вміти	- володіти сучасною термінологією сфери фізичної культури і спорту; - користуватися законодавчою базою розвитку ФК і С в Україні; - користуватися державними програмами розвитку ФК і С; - характеризувати основні поняття фізичної культури; - характеризувати розвиток фізичної культури в різні періоди існування українського суспільства; - застосовувати знання з історії фізичної культури в практичній діяльності; - аналізувати роль історичного знання в рішенні актуальних проблем міжнародного спортивного та Олімпійського рухів.

Структура освітнього компонента			
№	Тема	Зміст теми	Завдання/форми контролю
1 курс, I семестр			
	Модуль I. Вступ. ФК як суспільне явище та галузь діяльності. Професійна діяльність в галузі фізичної культури. Система передвищої освіти та кадрове забезпечення галузі фізичної культури та спорту		
1	Тема 1.1 Вступ. ФК як суспільне явище	«Вступ до спеціальності» як освітній компонент. Місце фізичної культури в загальній культурі людства. Основні завдання, форми і засоби фізичної культури.	Виконання тестів до семінару, опрацювання літератури для підготовки до семінару.
2	Тема 1.2. Галузева термінологія	Зародження спортивної термінології. Термінологія запозичення з іноземних мов у сфері фізичної культури та спорту Сучасні проблеми української спортивної термінології. Основні термінологічні поняття галузі.	Виконання тестів до семінару, опрацювання літератури для підготовки до семінару.
3	Тема 1.3. Міжнародний спортивний рух. Фізкультурно-спортивний рух в Україні	Історія зародження та розвиток спорту. Стародавні та сучасні Олімпійські ігри. Проблеми сучасного розвитку міжнародного спортивного руху. Передумови зародження і розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні. Шлях до олімпійського визнання. Сучасні досягнення та проблеми українського спорту.	Виконання тестів до семінару, опрацювання літератури для підготовки до семінару. Ситуаційні, проблемні завдання. Письмові відповіді на окремі питання
4	Тема 1.4. Програмно-нормативні засади розвитку галузі ФК.	«Структура взаємозв'язок і характер діяльності фізкультурно-спортивних організацій України.	Виконання тестів до семінару, опрацювання літератури для підготовки до семінару. Ситуаційні, проблемні завдання.
5	Тема 1.5. Організаційні засади, структура і матеріальна основа розвитку фізкультурно-спортивного руху в Україні	Матеріально-технічна база фізичної культури і спорту. Джерела фінансування в галузі.	Виконання тестів до семінару, опрацювання літератури для підготовки до семінару. Ситуаційні, проблемні завдання.
6	Тема 1.6.	Поняття про професію, спеціальність, посаду	Виконання тестів до семінару, опрацювання

	Професійна діяльність фахівців ФК	Фахові спеціальності, спеціалізації і посади фахівців у галузі фізичної культури і спорту Освітньо-кваліфікаційні рівні та структура підготовки фахівців фізичної культури Професійні характеристики фахівців фізичної культури	літератури для підготовки до семінару.
7	Тема 1.7. Загальні особливості педагогічної діяльності вчителя ФК	Спеціальність, спеціалізація, освітньо-кваліфікаційні рівні та посади фахівців фізичного виховання. Вчитель фізичної культури-ключова фігура фізичного виховання. Складники професійної майстерності та службові обов'язки вчителя фізичної культури. Урок як основна форма фізичного виховання.	Виконання тестів до семінару, опрацювання літератури для підготовки до семінару.
8	Тема 1.8. Професійна діяльність тренера-викладача	Особа тренера в сучасному спорті і його функціональні обов'язки Складники професійної майстерності та структура діяльності тренера Організація тренувального процесу Підготовка спортсмена до змагань.	Виконання тестів до семінару, опрацювання літератури для підготовки до семінару.
9	Тема 1.9. Система кадрового забезпечення галузі	Структура вищої освіти в Україні. Система ступеневої освіти в Україні. Заклади фізкультурної освіти в Україні.	Виконання тестів до семінару, опрацювання літератури для підготовки до семінару.
10	Тема 1.10 Організація навчального процесу у закладах фахової передвищої освіти	«Спрямованість навчального процесу у закладах вищої освіти. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. Державні стандарти вищої освіти. Види і форми організації навчальних занять у вищій школі. Форми і методи контролю.	Виконання тестів до семінару, опрацювання літератури для підготовки до семінару.
11	Тема 1.11. Входження України в європейський освітній простір	Формування Європейського освітнього простору. Болонський процес. Кредитно-модульна накопичувальна система організації навчання.	Виконання тестів до семінару, опрацювання літератури для підготовки до семінару.
12	Тема 1.12. Навчання і побут здобувачів освіти.	Формування контингенту здобувачів освіти;	Виконання тестів до семінару, опрацювання

	Самостійна робота здобувачів освіти	Права і обов'язки здобувачів освіти в закладах фахової передвищої освіти; Організація виховного процесу у закладах фахової передвищої освіти; Громадські організації здобувачів освіти. Раціональні методи роботи з книгою, методи складання плану до тексту, методи складання схем, таблиць, рисунків.	літератури для підготовки до семінару.
Модуль II. Історія фізичної культури. Світова історія фізичної культури і спорту.			
1	Тема 2.1 Витоки фізичної культури.	Витоки фізичної культури.	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання літератури. Тестування.
2	Тема 2.2 Фізична культура в первісному суспільстві.	Фізична культура в первісному суспільстві.	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання літератури. Тестування.
3	Тема 2.3 Фізична культура стародавнього світу.	Особливості, провідні форми та засоби фізичної культури стародавнього світу. Значення фізичного виховання в житті Стародавньої Греції. Особливості фізичної культури Стародавнього Риму. Особливості фізичної культури в країнах Стародавнього Сходу та Америки. Фізична культура народів Америки у період до європейської колонізації.	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання літератури. Тестування.
4	Тема 2.4 Фізична культура епохи середньовіччя.	Особливості європейської фізичної культури в середні віки. Особливості фізичного виховання у середні віки в країнах Сходу. Лицарська система фізичного виховання. Розвиток фізичної культури серед селян та ремісників-міщан. Зародження науково-методичної думки в галузі фізичного виховання.	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання літератури. Тестування.
5	Тема 2.5 Фізична культура нового часу.	Передумови формування національних систем фізичного виховання у XVIII-XIX ст. Особливості німецької, шведської, французької та сокольської	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне

	Особливості розвитку спорту нового часу.	систем фізичного виховання. Утворення нових форм та структур фізичного виховання: релігійних, жіночих, робітничих. Скаутський рух. Виникнення і розвиток робітничого спортивно-гімнастичного руху. Особливості розвитку спорту нового часу.	опрацювання літератури. Тестування.
Модуль III. Історія міжнародного спортивного та олімпійського рухів. Історія фізичної культури та спорту в Україні			
1	Тема 3.1 Олімпійські ігри Стародавньої Греції. Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра Де Кубертена.	Значення спорту у житті античних греків. Передумови виникнення Олімпійських ігор у Стародавньої Греції. Програма, зміст, учасники Олімпійських ігор. Спортивні споруди Стародавньої Греції. Причини занепаду давньогрецьких Олімпійських ігор. Передумови відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра Де Кубертена. Атлетичний конгрес 1894 року та його значення.	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання літератури. Тестування.
2	Тема 3.2 Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху. Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності.	Організація, проведення та значення Ігор I Олімпіади. Хронологія та аналіз Олімпійських ігор сучасності. Діяльність МОК та його президентів. Олімпійська символіка та атрибутика. Параолімпійські ігри та їх значення.	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання літератури. Тестування.
3	Тема 3.3 Витоки фізичної культури в Україні. Фізична культура та спорт в Україні у XIX-XX ст.	Зародження фізичної культури на українських землях у період первіснообщинного ладу. Особливості фізичної культури скіфо-сарматської доби. Розвиток фізичного виховання та спорту в античних державах Північного Причорномор'я. Значення фізичних вправ у житті стародавніх слов'ян. Особливості, провідні форми та напрямки фізичного виховання у Київській Русі. Фізична підготовка запорізького козацтва. Особливості розвитку фізичної культури і спорту в Східній Україні у XIX-XX ст. Особливості розвитку фізичної культури і спорту в Західній Україні	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання літератури. Тестування.

		(кінець XIX-30-ті рр. XX ст.). Розвиток спорту за часів УРСР.	
4	Тема 3.4 Україна в олімпійському русі.	Україна в міжнародному олімпійському русі. Виступи українських спортсменів у Олімпійських іграх. Створення НОК України та особливості його діяльності. Особливості, проблеми та перспективи розвитку спортивного руху в сучасній Україні.	Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне опрацювання літератури. Тестування.
Іспит			Опрацювання лекційного матеріалу. Самостійне повторення матеріалу. Іспит
Дидактичні методи	На лекційних заняттях	Розповідь, пояснення, ілюстрування і демонстрування; бесіда, робота з підручником та додатковими матеріалами.	
	На семінарських заняттях	Письмові та практичні вправи, постійне спостереження за роботою здобувачів освіти, усне опитування (індивідуальне, фронтальне), тестування	
Література основна		1. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: підручник. – Харків: ОВС, 2005. 2. Сергієнко Л.П. Практикум з теорії і методики фізичного виховання: навч. посібник – Харків: ОВС, 2007. 3. Худолій О.М. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: навч. посібник – Харків: ОВС, 2007 4. Балух В.О. Історичні портрети античності та середньовіччя: підручник/В.О. Балух, І.П. Возний, В.П. Коцур. - Чернівці: Книги - XXI, 2007. 5. Голощанов Б.Р. Історія фізичної культури і спорту: Навчальний посібник/Б.Р. Голощанов. - К.: Видавничий центр ВЛАДОС, 2005. 6. Пельмень В.К. Історія фізичної культури: Навчальний посібник/В.К. Пельменів, Є.В. Конєва. - К.: Видавничий центр ВЛАДОС, 2005.	
Література додаткова		1. Актуальні проблеми теорії і методики фізичного виховання: колективна монографія/уклад: О.М. Вацеба, Ю.В. Петришин, Є.Н. Приступа, І.Р. Боднар – Л., Українські технології, 2005. 2. Ведмеденко Б.Ф., Жукотинський К.К. Вибрані лекції з фізичного виховання – Чернівці: Прут, 2002 3. Державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України/за ред. М.Д. Зубалія. – 2е вид., перероб. і доп. – К., 1997. 4. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». – К., 1993.	

	5. Короткий спортивний словник-довідник/уклад.: М.Д. Зубалій, В.В. Сіркізюк. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2003. 6. Губарев І.В. Історія фізичної культури. Конспект лекцій. - Кам'янське, ДДТУ, 2022. 7. Козій Ю.С. Організований спортивний рух в українській діаспорі США і Канади: Матеріали для лекцій з історії фізичної культури. - Львів, 2000. 8. Степанюк С.І., Андреева Р.І., Курс лекцій для вивчення дисципліни «Історія фізичної культури» - Херсон: ХДУ, 2008. 9. Філь С.М., Худолій О.М., Малка Г.В. Історія фізичної культури: Навчальний посібник/За ред. проф. С.М. Філя. - Харків: «ОВС», 2003. 10. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#n686 11. https://www.bookovka.ua/uk/pravo/518197
--	--

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Вид діяльності здобувача освіти	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Загальна кількість балів
	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	
Робота на семінарському занятті	12	2	5	2	2	2	38
Виконання завдань для самостійної роботи	2	3	2	3	2	3	18
Виконання МКР	1	8	1	8	1	8	24
Іспит							20
Разом	100						

4. Політика освітнього компонента

Правила взаємодії	Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Недопустимість пропусків та запізнь на заняття та несвоєчасного виконання завдань, порушення термінів захисту індивідуальних завдань та відпрацювання
-------------------	---

	пропущених занять (заборгованості), дотримання здобувачами освіти принципів академічної доброчесності в освітньому процесі та під час самостійної чи індивідуальної роботи. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача освіти, він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені програмою дисципліни.
Додаткова інформація	У випадку дистанційної форми навчання організація освітнього процесу здійснюється з застосуванням Google Classroom, Telegram, Google Form, відео-конференцій в GoogleMeet, Zoom, електронної пошти. Поточний контроль може проводитись у вигляді тестових контрольних робіт в Google Form із застосуванням Google Classroom.

Силабус:

складено Оленою МІТЯНІНОЮ – спеціалістом вищої кваліфікаційної категорії

Обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії професійної та практичної підготовки

Протокол від «29» серпня 2025 року № 2

Голова циклової комісії Людмила КОПИЛЕНКО

«29» серпня 2025 року

Затверджено на засіданні методичної ради коледжу

Протокол від «29» серпня 2025 року № 2

Голова методичної ради Олена КУДЗІЄВА

«29» серпня 2025 року